

Hammargårdets

Likabehandlingsplan/Plan mot kränkande behandling

2014 - 2015

Vision

Hos oss känner sig alla barn och elever trygga och bemöts och behandlas med respekt för den man är.

Hos oss får du mötas, glädjas och lyckas

Innehållsförteckning

1. Uppföljning av Likabehandlingsplanen för 2013-2014	s.2
2. Mål för Likabehandlingsarbetet 2014-2015	s. 3
3. Åtgärder för att nå målen i Likabehandlingsarbetet 2014-2015	s. 3
4. Åtgärder för att främja Likabehandling	s. 4
5. Åtgärder för att förhindra och förebygga trakasserier och kränkande behandling utifrån de olika diskrimineringsgrunderna	s. 5
6. Rutiner för hur vi handskas med information om händelser och hur åtgärder ska dokumenteras	s.6
7. Uppföljande insatser	s.7
8. Rutiner för akuta åtgärder vid situationer av trakasserier och kränkande behandling.	s. 7
Blanketter	s. 8-11
Hammargårdets Handlingsplan mot mobbning.	s. 12-13

Uppföljning av Likabehandlingsplanen 2013-2014

Vår vision på Hammargärdet är att alla personal och elever ska känna sig trygga. De ska bemötas och behandlas med respekt för sin egenart. Allas olikheter ska respekteras. Vår verksamhet ska vara fri från förekomst av diskriminering, trakasserier och kränkande behandling.

Resultat:

Vi når inte upp till målet ”Hammargärdet är en skola utan mobbning och kränkningar”.

Utvärdering har genomförts på två sätt under v 10-11- 2014

- En Arbetsmiljöenkät till alla elever åk F-6
- Diskussioner kring effekten av de aktiviteter vi ville genomföra för att nå målet

Arbetsmiljöenkäten visar att de allra flesta eleverna trivs på skolan och att de till stor del känner sig trygga. De flesta har kamrater i klassen eller i skolan som helhet, de har någon att sitta bredvid i maten och någon att vara med på rasterna. Vi ser att dock att det är de yngre eleverna som känner en viss rädsla för äldre elever. De är också de yngre eleverna som anser att det är en del äldre elever som är dumma.

Men:

Detta är inte ett svar att slå sig till ro med eftersom vi vill att alla elever ska må bra.

Även om man i stort sett trivs i sin klass så kan man uppleva att man varit med i bråk eller att ha blivit utsatt för kränkningar. Exempel på kränkningar är *fula ord, gjort mig illa, får inte vara med, de säger att jag är tjock, retat mig, retad för att jag har gosedjur, skrivit saker på sms, knuffat, ignorerat, gjort minner, svurit åt mig*. 14 elever upplever att de inte fått hjälp när de blivit kränkta men dubbelt så många uppger att de fått hjälp. Hjälpen kan komma från de vuxna eller från kamrater.

Otrygga platser vid skolan kan vara *på toaletten, vägen till maten, kapprummet samt omkläd. rum vid idrotten*

Elevernas förslag för att förbättra trivseln/tryggheten på skolan, några exempel: *Försöka få eleverna att bli snällare, strängare regler, ringa hem direkt, inte svära och bråka så mycket, sluta vara taskiga mot andra, prata i klasserna om någon känner sig utanför, lekar på rasterna, köpa lite mer roliga grejer.*

Barn- och utbildningsnämnd
Barn- och utbildningsförvaltning
GSO 2 Hammargårdets skola
Tel: 016-710 74 31

Diskussioner kring effekten av de aktiviteter vi ville genomföra för att nå målet har genomförts i åk 1-6:

- Skolan har en trygghetsgrupp och de vuxna i gruppen är kända av eleverna.
- Under läsåret har de äldre eleverna haft rastaktiviteter inomhus (pingis) men det har varit svårare att organisera rastaktiviteter utomhus. Många gånger vill eleverna leka fritt. Det är populärt att spela fotboll på rasterna och där kan det behövas en ”domare” som hjälper till med regler och fair play.
- När vi blandar elever från olika årskurser t.ex vid Elevens val, arbetar vi med ”vi-känslan”. Likaså på vissa raster, visst temaarbete och när äldre elever hjälper yngre.
- Vi har arbetat med ett språkbrukstema där även Föräldrastyrelsen var engagerad. Eleverna gjorde ett fint arbete men det är svårt att mäta effekten av arbetet, många barn upplever att det svärs för mycket ändå.
- Eleverna upplever i stort att vi är tydliga och konsekventa med viktiga ordningsregler. De och yngre barnen tycker inte alltid att vi vuxna gör lika och de äldre barnen vet om reglerna men har svårt att följa dem.
- De yngre barnen tycker inte heller att de vuxna är konsekventa med våra regler hur vi ska vara mot varandra (det sociala samspelet). Åk 2-5 tycker att vi är tydliga. Åk 6 kan ge många exempel på vad som upplevs som negativt i samspelet mellan elever.

Mål för Likabehandlingsarbetet 2014-2015

Alla elever får information om skolans likabehandlingsplan. Likabehandlingsplanen presenteras på skolrådet. Likabehandlingsplanen kommer därefter att finnas på skolans hemsida.

HAMMARGÄRDET ÄR EN SKOLA UTAN MOBBNING OCH KRÄNKNINGAR

3. Åtgärder för att nå målet i Likabehandlingsarbetet 2014-2015

Aktiviteterna är framtagna efter diskussion i arbetslaget och med elever.

1. Varje klasslärare följer upp arbetsmiljöenkäten i sin klass och kartlägger vilka barn det är som inte trivs, inte känner sig trygga eller känner sig kränkta. Informationen går vidare till trygghetsgruppen (vid behov).
Ansvarig: Varje klasslärare. Uppföljningen ska ske snarast.
2. Vi försäkrar oss om att alla – elever, föräldrar och personal – är förtrodda med skolans regler. *Ansvarig: Varje klasslärare. Ansvarig lärare för Elevrådet. Aktualiseras vid varje terminsstart.*
3. *Vi har rastvakter på varje rast, både ute och inne. Vi ordnar organiserade rastaktiviteter ute på 9.30 – rasten. Ansvariga: Arbetslaget i samråd med elevrådet och rektor. Vi har efter diskussioner i arbetslaget gjort nya regler för skolan. Vi har tillsammans enats om att det är viktigt att alla vuxna håller på skolans regler. Allt för att våra elever ska känna sig trygga.*
Ansvariga: alla vuxna på skolan. Följs regelbundet upp på elevråd.
4. Vi är eniga om en Noll-tolerans för svordomar, fysiskt våld och kränkningar. Vi vuxna markerar tydlig var gång någon bryter mot detta.
Ansvarig: All personal – vi ger aldrig upp!
5. Trygghetsgruppen gör en nystart och träffas varannan fredag kl. 13.15 – 13.45. Trygghetsgruppen gör fortlöpande kartläggningar för att upptäcka kränkningar genom enkäter, samtal, incidentrapporter, iakttagelser, föräldrakontakter.
Ansvarig: Trygghetsgruppen som har regelbundna träffar, tar upp frågor i arbetslaget, initierar enkäter och gruppsamtal.
6. Vi kommer att ha schemalagda värdegrundslektioner. *Ansvarig: All personal.*
7. Ytterligare en arbetsmiljöenkät görs bland eleverna under v. 43.

4. Åtgärder för att främja Likabehandling

Det främjande arbetet går ut på att identifiera och stärka de positiva sidor av verksamheten som ger förutsättningar för likabehandling. Det utgår från skolans uppdrag att verka för demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter. Detta värdegrundsarbete syftar till att förankra respekten för alla människors lika värde samt att utveckla en skolmiljö där alla barn och elever känner sig trygga och utvecklas. Skolan ska bedriva ett målinriktat arbete för att aktivt främja lika rättigheter och möjligheter för barnen oavsett kön, ålder, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder eller sexuell läggning.

Vi

- Tränar barnen att sitta bredvid **alla** i klassen.
- Styr gruppindelningar och varierar dem ofta.
- Låter alla tala till punkt, de tystlåtna ska inte bli avbrutna av mer högljudda klasskamrater.
- Arbetar med elevinflytande – elevråd, matråd, Grön Flagg – men också genom att arbeta med olika ansvarsgrupper i klassen (städgrupper, ”mysfredag” osv).
- Låter barnen skriva ”snällbrev” till varandra.
- Uppmärksammar gott beteende, t.ex. att barnen berättar inför klassen hur de gjort någon glad under dagen.
- Lyfter olikheter och pratar om dem, t.ex. utseende, kläder så att klimatet blir mer tillåtande. Eleverna kan berätta om sig själva.
- Verkar för ett inkluderande arbetssätt där elever med funktionshinder, t.ex. ADHD, ska ges en för dem god miljö att utvecklas i.
- Har etiska samtal och diskussioner varje vecka, genom att använda sig av t.ex. berättelser, filmer, drama och aktuella händelser.
- Övar den empatiska förmågan -att sätta sig in i hur andra tänker och känner.
- Belyser olika typer av familjebildningar eller olika minoriteter.
- Har värderingsövningar och reflekterar kring relationer och attityder.
- Arbetar med demokratiska värderingar.
- Arbetar i tvärgrupper – elevens val, temaveckor, läsgrupper.
- Arbetar med Barnkonventionen och barns rättigheter.
- Ger personalen kompetensutveckling.
- Ger personalen tid att diskutera rådande normer och attityder på skolan.
- Ger pojkar och flickor lika stort utrymme.
-

5. Åtgärder för att förhindra och förebygga trakasserier och kränkande behandling utifrån de olika diskrimineringsgrunderna.

Samtliga diskrimineringsgrunder:

- Tydliga gemensamma regler, trivselregler, som diskuteras och revideras varje läsårsstart av personal, barn och elever, föräldrar samt föräldrastyrelse. Ett *Förväntansdokument* delas ut till hemmen i samband med detta
Bilaga - Aktuella viktiga regler
- Vuxna föregår med gott exempel.
- Vi inkluderar IN- klassen ständigt i alla tema arbeten samt andra gemensamma aktiviteter.
- Återkommande lektionstillfällen/samtal i klassen varje vecka för att utveckla empatin och förmågan till ett gott socialt samspel
- Vuxenledda utelekar.
- Rastvärdar/rastvakter ute vid samtliga raster under dagen inklusive morgonrasten innan första lektion och bussvakt kl. 13.15 och kl. 15.15
- Organisation, t.ex. placeringar, grupsammansättning.
- Gemensam konflikthanteringsmodell för barn (en i taget får prata, den andre lyssnar försök hitta överenskommelser, skriv kontrakt).
- Elever och lärare verkar för en positiv anda i klassen.
- Vi går tillsammans till matsalen med en vuxen i de yngre åldrarna.
- Nolltolerans mot skojbråk, fysiskt våld och grovt språkbruk
- Trygghetsgruppen är aktiv och känd av alla elever på skolan. Trygghetsgruppen träffas varannan vecka.
- Tillgång till kurator

Trakasserier och diskriminering på grund av kön:

- Vi samtalar om likheter och olikheter mellan könen
- Vi har positiv särbehandling, tjejgrupper, killgrupper i idrott eller samtalsgrupper

Trakasserier och diskriminering på grund av etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning:

- Vi har avslutningar som alla kan vara med på i skolan, för traditionens skull har vi även avslutningen i kyrkan, men vi meddelar tydligt programmet så att de som inte vill delta kan avstå
- Kontakter knyts med mångkulturella skolor i Eskilstuna
- Undervisning och samtal om religion, etnisk tillhörighet och andra trosuppfattningar.
- Vi kan göra studiebesök i vår hemkyrka och t.ex. i annan kyrka än den svenska

Trakasserier och diskriminering på grund av sexuell läggning:

- Vi samtalar om sexuell läggning

- Vi gör insatser för att motverka homofobi
- Personalen bör se över om verksamheten präglas av heteronormen, d.v.s. att utgångspunkten är heterosexuell

Trakasserier och diskriminering på grund av funktionsnedsättningar:

- Vi arbetar för att öka förståelsen av olika synliga eller osynliga funktionsnedsättningar genom samtal och genom att bjuda in personer som har eller arbetar med personer med funktionsnedsättningar

Trakasserier eller diskriminering på grund av annan kränkande behandling:

- Trygghetsgruppen träffas varje vecka.
- Informera föräldrar i en broschyr om vårt mobbingarbete, hur man kan upptäcka mobbing och hur föräldrarna själva kan hjälpa till
- Vi provar i år att arbeta utan kamratstödjare. Vi arbetar ”bredare” så att alla elever får möjlighet att vara med i samtalsgrupper om kamratskap och beteende.
- Alla vuxna ingriper vid otrevligt språk, konflikter eller ”skojbråk”. Vid tillsägelser använder vi oss av orden **Vi på den här skolan...**

6. Rutiner för hur vi handskas med information om händelser och hur åtgärder ska dokumenteras

Varje lärare/All personal som får kännedom om att en elev anser sig ha blivit utsatt för diskriminering, trakasserier eller kränkande behandling är skyldig att utreda omständigheterna kring händelsen och i förekommande fall vidta åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar. Händelser och åtgärder dokumenteras och kopia ges till skolledningen för arkivering samt berörda vårdnadshavare informeras. Rektor är skyldig att anmäla kränkningen till huvudman. Dokumentation kan ske i löpande text eller på följande blanketter (med som Bilagor 1-4):

1. Anmälan till huvudman om kränkande behandling.
2. Utredning om kränkande behandling.
3. Åtgärdsprogram vid kränkande behandling.
4. Uppföljning av åtgärdsprogram vid kränkande behandling

Blanketterna finns tillgängliga på Internportalen samt i pappersform i pärmen ”Likabehandlingsplanen” som förvaras i lärarnas arbetsrum.

7. Uppföljande insatser

Uppföljning av händelser och åtgärder sker enligt den plan som dokumenterats och arkiverats.

Uppföljning och utvärdering av Likabehandlingsplanen sker under vårterminen gällande läsår. Elever, föräldrar och personal ska utvärdera Mål och åtgärder och lämna synpunkter på Likabehandlingsplanen som helhet. Ny Likabehandlingsplan utarbetas inför nästkommande läsår.

8. Rutiner för akuta åtgärder vid situationer av trakasserier och kränkande behandling

Vi ser till att

- All personal vet hur de förväntas agera vid misstanke om att en elev utsätts för kränkningar av något slag. Punkt 6 i Likabehandling planen aktualiseras vid varje terminsstart samt introduceras för nyanställda
- Eleverna vet vilka rättigheter de har och vem de ska vända sig till när de själva eller någon kamrat anser sig utsatt. Trygghetsgruppen är känd och har en aktiv dialog i klasserna.
- Vårdnadshavare/föräldrar känner till vilka rättigheter deras barn har och hur de ska gå till väga för att göra en anmälan till skolan. Vi informerar på föräldramöten samt genom en broschyr till hemmen varje läsår (den vi har behöver uppdateras inför kommande läsår).
- Det finns riktlinjer för uppföljning, utvärdering och dokumentation i det enskilda fallet. Åtgärdsprogrammet har en tidsplan för utvärdering och den som undertecknat Åtgärdsprogrammet ansvarar för utvärderingen/utföljningen.
- Rutinerna utvärderas kontinuerligt. Trygghetsgruppen har som uppgift att pröva om rutinerna fungerar på ett effektivt sätt och om de behöver revideras
- Anmäler till rektor om en part är en vuxen, rektor utreder och åtgärdar.
- Om en elev känner sig kränkt av en vuxen så ska eleven veta att hen ska kontakta rektor.

I vårt åtgärdande arbete använder vi oss också av vår plan Åtgärder mot mobbning. Bilaga 5

Lämnas till skolledning för arkivering i elevakt

Hammargårdets Handlingsplan mot mobbning (efter litteratur om mobbning av Dan Olweus)

Åtgärder på skolnivå

Målgruppen är alla elever på skolan

Se över rastvaktssystem och miljön, tillsyn över elevernas aktiviteter.
Göra ett snabbt och bestämt ingripande i mobbningsituationer = en viktig hållningsmarkering.
Föra ständig dialog mellan de vuxna på skolan.
Hur ska vi organisera raster? Vilka ska/ inte vara ute samtidigt?
Utemiljön ska inbjuda till positiva aktiviteter (våra egna rastaktiviteter har varit uppskattade).
Kontaktperson, kontakttelefon.
Samarbete med föräldrar, föräldramöten, enskilda samtal, diskussionskvällar.
Göra undersökningar om mobbning
Fortbildning för alla.
Trygghetsgrupp som träffas regelbundet
Gemensam linje skola –föräldrar

Åtgärder på klassnivå

Målgruppen är alla elever i klassen

Klassen kommer fram till några enkla regler om Mobbning, t.ex:

- 1. Vi ska inte mobba andra.**
- 2. Vi ska försöka hjälpa elever som blir mobbade.**
- 3. Vi ska vara tillsammans också med elever som lätt blir ensamma**

Visa film som underlag för diskussion.

Använd barn- och ungdomslitteratur eller tidningsartiklar i samma syfte.

Rollspel.

Diskutera passiv medverkan, medlöpare.

Bearbeta begreppet ”skvallra”.

Beröm positiva aktiviteter.

Återkommande samtal om mobbning i helklass eller i mindre grupper.

Samarbetsgrupper.

Gemensamma positiva aktiviteter.

Klassmöten med elever och föräldrar tillsammans.

Bryta grupper med negativt beteende.

Åtgärder på individnivå (den mobbade)

Man måste se till att den mobbade garanteras ett effektivt skydd mot trakasserier. Viktigt med ett nära samarbete mellan skolan och familjen.

Samtal i skolan med de inblandade eleverna – hitta överenskommelser, förstå varandras känslor och tankar.

Höja barnets självförtroende, utveckla ev talanger eller positiva egenskaper.

Fysisk träning.

Hjälpa eleven att ta kontakt med andra barn.

Var försiktig med ”överbeskydd” och bindningen till de vuxnas värld.

Hjälpa barnet till goda samspelssituationer t.ex genom sociala berättelser och seriesamtal.

Åtgärder på individnivå (mobbaren)

Samtal med Trygghetsgruppen så fort som möjligt med krav om att mobbningen ska upphöra.

Informera/Ta hjälp av föräldrar.

Om mobbningen inte upphör behöver skolan ta hjälp av föräldrarna för att tillsammans hitta sätt att bryta beteendet. Vilka är konsekvenserna? Vad behöver eleven?

Hur låta elevens styrkor komma fram på ett mer positivt sätt?